

Het Schrijvertje

IVN Roermond e.o.

Herfst 2017

Jaargang 27, nummer 4

BELEEF DE NATUUR!

Van de redactie

Door Frans Hendrixx

Als redactie wil je natuurlijk dat het blad dat je maakt gelezen wordt. Het schijnt aardig te lukken, gezien de reacties die we binnenkrijgen. Maar het is zaak om het zo te houden en daar is niet alleen onze inzet voor nodig. De bijdrage die u, als IVN leden, bij ons inbrengt is wezenlijk. Dus als u iets opmerkt, te horen krijgt, zou willen of als idee hebt waarvan u denkt dat het interessant zou kunnen zijn voor andere leden, meldt het. Wij schenken graag aandacht hieraan.

Frank Heinen komt in dit nummer met een "update" van het uitzetten van de knoflookpad in NP De Meinweg. En hij levert enkele uitgesproken mooie foto's van het diertje erbij.

IVN-ers zijn meer dan gemiddeld geïnteresseerd in en betrokken bij de natuur en het landschap. Om hieraan te beantwoorden hebben we voor dit nummer Hans Levels van Staatsbosbeheer benaderd voor een toelichting op de enorme ingrepen in NP De Peel. Hieraan is hij tegemoet

gekomen met een uitgebreid verslag en vele toelichtende foto's van de ingrepen. Van deze laatsten hebben wij lang niet alles kunnen plaatsen. Wij willen Hans van harte bedanken voor de moeite die hij heeft gedaan.

Van het vorige nummer is de bijdrage van Michiel Stemkens onder de titel "Aandacht voor...", gezien de reacties, goed ontvangen. Daarom dat wij voor dit nummer weer een IVN-lid benaderd hebben. Laat u verrassen.

In deze uitgave zult u de column "Natuurdenken" missen. Pieter Brouwer heeft het momenteel erg druk met opdrachten als tekstschrijver.

Ons laatste nummer van dit jaar zal de kersteditie zijn. Omdat de bezorging al twee keer niet best is verlopen, willen wij dit jaar het nummer ruim op tijd klaar hebben zodat deze met Kerstmis bij u in de bus ligt. **De uiterste inleverdatum is 15 november.**

En, u weet..... ingezonden foto's dienen minimaal 2400 pixels breed te zijn

Inhoudsopgave

- 2 - Van de redactie
 - Inhoudsopgave, bestuur en colofon
- 3 - Van de voorzitter
 - Posteractie: meehelpen?
- 4 - Transitie (column)
- 5 - Comeback van de knoflookpad in het Meinweggebied?
- 7 - Nieuwe werkgroep Natuurfotografie
- 8 - Activiteitenkalenders
- 10 - Geomorfologische Kaart van Nederland beschikbaar
- 11 - Grote projecten in de Groote Peel, Mariapeel en Deurnsche Peel
- 14 - Aandacht voor ... Fons van den Broek
 - *** Onze sponsors zijn te vinden op de pagina's 4, 7, 14 en 16.

Bestuur IVN Roermond e.o.

Voorzitter:	Marjan Straver marjan.straver@ivnroermond.nl 0475 318181
Secretaris:	Vacature secretariaat@ivnroermond.nl
Penningmeester:	Lily Welters lily.welters@ivnroermond.nl 0475 464504
Bestuurslid:	Jo Mayer jo.mayer@ivnroermond.nl 0475 466678
Bestuurslid:	Ruud Snijders ruud.snijders@ivnroermond.nl 0475 476909

Colofon

Nummer 109, september 2017
Voorpagina: herfst, foto Marieke Michels

Redactie: Frans Hendrixx, Laur Lennards, Frank Heinen, Marieke Michels.

Vormgeving: Marieke Michels en Frans Hendrixx.

Email: hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Print: Editoo B.V. - www.editoo.nl

Secretariaat: secretariaat@ivnroermond.nl

Website: www.ivnroermond.nl

Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl

Ledenadministratie: ledenadministratie@ivnroermond.nl

Bankrekening: NL18RABO 0135 8373 67

Van de voorzitter

Door Marjan Straver

Niet te geloven dat deze zomer al weer voorbij is! Maar "onze" Frans duwde mij met de neus keihard op de feiten: "waar blijft het voorwoord voor het herfstnummer?". Oeps, net op tijd dus.

In dit Schrijvertje wil ik eerst aandacht besteden aan een aantal komende activiteiten:

- Samen met Groen Hart Leudal starten we het Natuurcafé op vrijdag 6 oktober om 19.30 uur in het Bezoekerscentrum Leudal. En dat, op iedere eerste vrijdag van de maand. Wat een mooi initiatief!
- Als alles goed gaat, gaan we komend jaar op lokaal niveau weer een Natuurcursus aanbieden (geef het door, geef het door) en op regionaal niveau wordt hard gewerkt aan de opleiding Jeugdnatuurbegeleider (meld je aan, meld je aan, zie ook de zomereditie van Het Schrijvertje, pag. 12).
- Onze jaarlijkse ledenavond komt eraan, zaterdag 18 november. Altijd gezellig! Uitnodiging volgt.

- De datum voor de ALV 2018 is ook al bekend: maandag-avond 5 februari. Dus alvast noteren in de agenda.

Ook aandacht voor een paar sombere wolken:

- Er is nog steeds geen kandidaat gevonden voor het secretariaat. Droevig, ik begin zo ongeveer te denken aan een demissionair bestuur. Laten we hopen dat dit geen doemdenken is en dat we met zijn allen proberen om dit te voorkomen.
- Ook heeft niemand laten weten of hij / zij Rianne wil ondersteunen bij haar communicatiewerkzaamheden. En dat met zo'n groot aantal leden. Kan toch niet, zou je denken.
- Feestvieren? 50 jaar IVN Roermond? Slechts één aanmelding voor de feestcommissie, een bijzonder fijn iemand. Dat dan weer wel.

Zo, dat is er uit. Gelukkig hebben we nog vele commissies en werkgroepen die top draaien en waar wij als bestuur veel energie uit putten.

Posteractie, meehelpen?

Door Lisette Hermans

Het IVN biedt mensen, op een laagdrempelige manier, belevenissen met de natuur in de nabije omgeving aan, met als doel dat er bewuster en daardoor duurzamer met onze natuur wordt omgaan. Ook onze afdeling organiseert heel

wat leuke en interessante activiteiten, waarmee wij natuurbelevissen aan de bewoners van Roermond en omgeving willen aanbieden. Deze activiteiten worden over het algemeen goed bezocht, maar we zouden onze missie geen eer aan doen als we niet zouden proberen om onze activiteiten bij nog meer mensen onder de aandacht te brengen. Daarom zijn we dit jaar een posteractie gestart. Op een hanteerbaar formaat (A3, daarvan weten we dat het over het algemeen geen te grote belasting bij ondernemers is om hem op te hangen) hebben we ons activiteitenprogramma van het 2e half jaar gedrukt. Op de poster kan men direct datum, tijd en plaats van de activiteit vernemen en natuurlijk wordt er naar de website verwezen voor meer aandacht. Inmiddels zijn er door actieve vrijwilligers van de vereniging al heel wat posters verspreid. Misschien heeft u er al één zien hangen? U kunt hem bijvoorbeeld zien hangen bij/in Fanfarezaal 't Reutje, Café bij kerk in Herten, Het Laurentiusziekenhuis, Jumbo, De Wereldwinkel, de bibliotheek, Het Goed in Roermond en op vele andere plekken. Kent u nog goede locaties voor onze poster en wilt u deze daar voor ons ophangen? Laat het ons alstublieft weten. Er zijn nog voldoende posters en we zijn erg blij met de hulp die we van u krijgen. Te denken valt aan horecagelegenheden, zorglocaties, cursuslocaties, supermarkten, toeristenplekken, enzovoort, enzovoort. Alvast bedankt voor het meehelpen!

Wist u dat?

Het IVN voor groepen privé wandelingen organiseert? Een groep kan al voor 70 euro, met tot 20 personen, een wandeling van 2 á 3 uur in de natuur beleven, onder begeleiding van een door het IVN opgeleide gids (en is de groep groter, dan komt er per 20 personen voor 70 euro gewoon een gids bij). Datum, tijd en bestemming gaan in overleg. U kunt hier

**Beleef de natuur
en doe mee met onze activiteiten!**

IVN Roermond e.o. organiseert wandelingen, cursussen, workshops en lezingen in en over de natuur. Voor een vrijwillige bijdrage van € 2,50 kunt u aan één van onze natuurexcursies meedoen. Als u lid bent zijn de excursies zelfs gratis! Een lidmaatschap kost nog geen € 2,- per maand, uw huisgenoot betaalt maar € 5,- voor het hele jaar en kinderen betalen helemaal niets. Beleef de natuur met onze speciaal opgeleide natuurgidsen. Kijk voor meer informatie op: www.ivnroermond.nl

ivn
beleef de natuur!

Zondag 9 juli 2017, 14:00 uur → excursie
Nederlandse geleedpotigen op een Franse Berg, parkeerplaats Beegderveld 19-21, Beegden

Zondag 13 augustus 2017, 14:00 uur → wandeling
Kruiswoudwoning Meirweg
Manege Venhof, Venhof 2, Hertenbosch

Zaterdag 2 september 2017, 9:00 uur → workshop
waterdierjes deel 1
De Busjap, Busschopsweg 9, Heythuysen

Zaterdag 9 september 2017, 9:00 uur → workshop
waterdierjes deel 2
De Busjap, Busschopsweg 9, Heythuysen

Zondag 10 september 2017, 14:00 uur → excursie
Bomen en struiken
Parkeerplaats bij De Roerdomp, Achilleslaan 2c, Roermond

Dinsdag 10 oktober 2017, 19:30 uur → cursus
Theoretische paddenstoelen
Gemeenschapshuis 't Leuke, Leukenstraat 6, Beegden

Zondag 15 oktober 2017, 10:00 uur → jeugdtocht
Op naar de winter!
Internuif Limburgs Landschap vlak bij Roerdaal 1, Montfort

Zondag 22 oktober 2017, 13:00 uur → excursie
Paddenstoelen
parkeerplaats achter herberg de Bos, Bosstraat 115, Swalmen

Zaterdag 4 november 2017
Nationale natuurwerkdag, schijf je aan bij lokale initiatieven.
www.natuurwerkdag.nl

Zaterdag 4 november 2017, 19:00 uur → wandeling
Valle maan locht
café-restaurant De Busjap, Busschopsweg 9, Heythuysen

Dinsdag 28 november 2017, 19:30 uur → lezing
Bomen en bossen van de Jistid tot nu
Onderwijscentrum, Minderbroederssingel 15 F, Roermond

Dinsdag 26 december 2017, 13:00 uur → wandeling
Kerstwandeling, kijk i.z.t. op www.ivnroermond.nl voor de locatie.

vraag hier naar de folder met uitgebreide informatie over de activiteiten of kijk op de website.

www.ivnroermond.nl

aan allerlei groepsuitjes denken, een leuk familieuitje, een vrijgezellenuitje, een verjaardagswandeling, maar bijvoorbeeld ook een personeelsuitje. Dit jaar hadden wij als vereniging helaas niet voldoende geld in ons budget om bedrijven hierover aan te schrijven, maar wellicht, dat we volgend jaar hier wel budget voor vrij kunnen maken. Want u weet, hoe meer mensen de natuur beleven, hoe groter de kans op een bewuster en duurzamer leven met de na-

tuur, en daar doen wij het natuurlijk voor! Heeft u een ingang bij een bedrijf of organisatie, waar een personeelsuitje in de natuur zou worden gewaardeerd? Misschien wilt u dan eens over deze mogelijkheid met dit bedrijf of deze organisatie spreken? Het zou geweldig zijn, wanneer onze vereniging met uw hulp vaker dit soort excursies kan organiseren. Aanvragen van een groepsexcursie kan via: excursies@ivnroermond.nl of 06-23663157.

Transitie

Door Huug Stam, Milieugroep Roermond, Milieudefensie afd. Roermond

Transities zijn structurele veranderingen die een grote impact op de samenleving hebben. Een belangrijk voorbeeld is de demografische transitie. Dit betreft de overgang van een hoog naar een laag geboorte – en sterftcijfer in West – Europa tussen 1750 en 1960. Andere voorbeelden uit het verleden zijn de overgang van het gebruik van steenkool in dat van aardgas en de overgang van een industriële economie naar een diensteneconomie.

Voor dergelijke veranderingen is erg veel voorbereidingstijd nodig om. Schrijver en activist Rob Hopkins stelt dat de maatschappij de keuze heeft om te kiezen voor een transitie, waarbij de samenleving zich gedurende 1 à 2 decennia voorbereidt op een toekomst met bijvoorbeeld minder energievoorzieningen. Indien we ons hierop niet voorbereiden, en de transitie haar tijd dus niet gunnen, zal er eerder

sprake zijn van een revolutie. De verandering wordt dan op een niet-comfortabele en vaak gewelddadige wijze door externe factoren opgedrongen.

Het woord transitie wordt momenteel zeer vaak gebruikt voor de overgang van benzineauto's naar bijvoorbeeld elektrische auto's en de overgang van het gebruik van gas in woningen te wijzigen door over te stappen op meer duurzame middelen zoals wind – en zonne-energie.

In onze westerse samenleving is in veel breder verband een verandering noodzakelijk van minder naar meer duurzame toepassingen die slechts mogelijk is door transitie.

Transities duren niet alleen lang, ze vergen ook de steun en inzet van bedrijven, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en burgers, als onderdelen van maatschappelijke netwerken. Niet alleen de westerse, maar de gehele wereld is erbij betrokken. Noodzakelijk is dat de neuzen van wereldleiders dezelfde kant op staan en dat goede afspraken worden gemaakt die ook nageleefd dan wel afgedwongen kunnen worden. In hoeverre dat het geval is kunt u lezen in de media; daar is Het Schrijvertje niet voor bedoeld.

Ook plaatselijk, in dit geval in Roermond, worden diverse initiatieven ontplooid. Transition Town Roermond is onder meer bekend door het organiseren van de Duurzame dag in Roermond en het bevorderen van de toepassing van zonnepanelen. Op transitiontownroermond.nl vind je hierover meer informatie. De organisatie is ook vertegenwoordigd in het bestuur van de Natuur – en Milieufederatie Limburg en het Roermonds Natuur en Milieuoverleg (RNMO). In het komende overleg zal het RNMO op verzoek van Transition Town discussiëren over een manier om de burger bij natuur en/of milieuactiviteiten te betrekken. Op plaatselijk niveau bereikte ons een verzoek tot samengaan van de Milieudefensieafdelingen Roermond, Venray en Venlo i.o. Tijdens een bijeenkomst in Venray om dit verzoek te bespreken heeft de Milieugroep Roermond geconcludeerd dat het samengaan weinig voordelen maar wel veel nadelen biedt. De kansen en bedreigingen voor natuur en milieu waar de Milieugroep Roermond zich voor inzet spelen voornamelijk op gemeentelijk niveau. Derhalve moet ook daar de oplossing worden gevonden dan wel actie ondernomen worden.

Boekhandel en Antiquariaat

Neerstraat 31a, 6041 KA Roermond

Nieuwe en antiquarische boeken over natuur en heemkunde,
2e hands literatuur en boeken over geschiedenis, kunst en
nog veel meer!

Dinsdag tot en met zaterdag open van 11.00 - 17.00

telefoon: 0475 - 33 46 65 | e-mail: boomboekhandel@freeler.nl

Comeback van de knoflookpad in het Meinweggebied?

Door Frank Heinen

De knoflookpad is een apart diertje. Neem alleen al de naam, die het dier dankt aan een naar knoflook ruikend secreet dat het uitscheidt als het zich bedreigd voelt. Het goedje wordt aangemaakt door speciale huidklieren, is lichtelijk giftig en zorgt ervoor dat een geagiteerde of angstige knoflookpad een onsmakelijk hapje wordt voor hapgrage roofdieren. Bij de mens kan de stof een irriterende werking hebben op de huid, wat vooral duidelijk wordt als het spul bijvoorbeeld in de ogen terechtkomt. Het uitscheiden van onprettige en soms zelfs zeer toxische stoffen is een beproefde verdedigingsstrategie in de amfibieënwereld die ook wordt toegepast door soorten zoals de gewone pad, reuzenpad, vuursalamander en de in Latijns-Amerika voorkomende pijlgifkikkers. Het achterste deel van de naam knoflookpad is ook een beetje misleidend. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de gewone pad of rugstreeppad is de knoflookpad namelijk geen lid van de familie 'echte padden'. Samen met veel verder oost- of zuidwaarts levende verwanten als de Syrische en Spaanse knoflookpad vormt het dier een geheel eigen familie binnen de veelvormige amfibieënklasse. Qua uiterlijk houdt de tamelijk plomp gebouwde knoflookpad dan ook een beetje het midden tussen een kikker en een pad.

Voor biologen is de knoflookpad een interessant en uitdagend studieobject. Het dier houdt er namelijk een grotendeels verborgen leefwijze op na. Zo zijn knoflookpadden overwegend nachtactief. Dat zie je ook aan hun grote, uit-

pulende ogen, zintuigen die extreem lichtgevoelig zijn. Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat veel kikkers en padden nog details en kleuren kunnen onderscheiden bij lichtniveaus die zo laag zijn dat wij letterlijk geen hand meer voor ogen kunnen zien. Nog opmerkelijker is dat knoflookpadden het grootste deel van hun bestaan onder de grond doorbrengen. Hun krachtige, met een speciale graafknobbel uitgeruste achterpoten stellen de kleine beestjes (in volwassen toestand vier tot zeven centimeter lang) in staat om zich in een rap tempo achterwaarts in te graven. Overdag spenderen ze het leeuwendeel van de tijd dus onder het aardoppervlak, om op warme en vochtige avonden tijdelijk bovengronds te komen en insecten, wormen of andere ongewervelde diertjes te verorberen. In de wintermaanden kruipen de knoflookpadden dieper de grond in en schakelen ze over op een energiezuinige rustmodus.

Hoewel knoflookpadden dus grotendeels aan land gebonden amfibieën zijn, trekken ze in de paartijd natuurlijk wel naar het water om een nieuwe generatie voort te brengen. Het precieze tijdstip waarop ze dat doen hangt grotendeels af van het weer (knoflookpadden houden van zachte en natte avonden), maar de voorplantingsperiode loopt door gaans van maart/april tot half of eind mei. Gedurende het paarseizoen zijn knoflookpadden ook soms overdag actief en laten de mannetjes onder of boven water vaak hun typisch 'klokkende' roep horen om de aandacht van hun vrouwelijke evenknieën te trekken. De vrouwtjes zetten hun

eisnoeren af tussen de waterplanten, waarna de mannetjes ze bevruchten. De larven, die een stuk groter zijn dan de volledig gemetamorfoseerde en volwassen dieren, zijn ware veelvraten die grote hoeveelheden plantaardig materiaal nodig hebben. Vandaar ook dat knoflookpadden vooral gedijen in gebieden met voedselrijke poelen.

Hoewel de knoflookpad in Oost- en Centraal-Europa plaatselijk nog zeer algemeen is, ziet de situatie er in Nederland heel wat minder rooskleurig uit. Het sterk veranderde landschapsgebruik is een van de hoofdoorzaken voor de achteruitgang van veel Nederlandse knoflookpaddenpopulaties. Prima landbiotopen als kleinschalige en structuurrijke cultuurlandschappen of extensief beheerde akkers zijn op veel plekken verloren gegaan door de schaalvergroting en industrialisering binnen de landbouw. Daarnaast heeft de knoflookpad ook geleden onder ontwikkelingen als de verzuring, vervuiling of verlanding van oppervlaktewateren. Ook de vergrassing van heidegebieden en zandgronden is een ongunstige ontwikkeling voor de soort. Knoflookpadden moeten namelijk open plekje hebben om zich goed in te kunnen graven. De teloorgang van de knoflookpad vormde voor een aantal natuurorganisaties en terreinbeheerders de aanleiding voor het starten van een speciaal reddingsplan voor de soort. Door landbiotopen en poelen op te knappen en larven uit te zetten op geschikte locaties, hopen de initiatiefnemers de bedreigde soort op de lange termijn voor Nederland te behouden. Hoewel er nog sprake is van werk in uitvoering, zijn de voorlopige resultaten bemoedigend. Het Meinweggebied was jarenlang hét bolwerk van de soort in Limburg. Toch liep de soort ook hier vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw snel in aantal terug. Tussen 1980 en 2008 werden de dieren in de Meinweg nog in zestien poelen en vennen waargenomen. In 2011 was het aantal voortplantingswateren daarentegen gedaald tot welgeteld één, terwijl de totale Meinwegpopulatie nog slechts bestond uit een handjevol exemplaren.

Het was voor ecologen dan ook zonneklaar dat er iets moest gebeuren om de soort voor de Meinweg te behouden. Door het landbiotoop op te knappen, geschikte poelen aan te leggen of te herstellen en jaarlijks grote aantallen, door ecologisch adviesbureau Natuurbalans-Limes Divergens in gevangenschap gekweekte larven uit te zetten, moest de Meinwegpopulatie worden voorzien van een nieuwe impuls. Om een goed beeld te krijgen van de aantallen, worden jaarlijks enkele Meinwegwateren in het voortplantingsseizoen afgezet met schermen en gecontroleerd door vrijwilligers. Ingegraven emmers vangen de trekkende knoflookpadden op. Door vervolgens een foto te maken van de rugtekening, een herkenningsskenmerk dat het equivalent vormt van een menselijke vingerafdruk, zijn de gevonden knoflookpadden individueel te herkennen en kan precies worden onderzocht wat het effect is van het herintroductieprogramma. Nadat er in 2014 al sprake was van een gematigd positieve tendens, verliep 2015 helemaal succesvol. In totaal werden dat seizoen in de Meinweg 36 dieren (31 mannetjes en 5 vrouwtjes) gevonden, een verdrievoudiging ten opzichte van een jaar eerder. Bovendien werden ook enkele roepende dieren gehoord in niet uitgerasterde poelen.

Hoewel de aantallen in 2016 ietwat achterbleven bij 2015, zijn ze in 2017 snel de hoogte in geschoten. De teller kwam uiteindelijk uit op 168 vangsten. In totaal ging het om 78 verschillende dieren (55 mannetjes en 23 vrouwtjes). Vooral de Amfibieënpool, waar dit jaar voor het eerst schermen en emmers zijn geplaatst, was erg in trek bij de knoflookpadden. In dit water is bovendien ook een eisnoer gevonden. Hoewel het opbouwen van een gezonde, zelfredzame knoflookpadden een zaak van de lange adem blijft, lijkt het in de Meinweg wel langzaamaan de goede kant op de gaan met deze zeldzame en fascinerende soort.

Foto's bij dit artikel zijn van de schrijver.

Nieuwe werkgroep Natuurfotografie

Door Paul Monod de Froideville

Op dit moment zijn we (Ruud Snijders, Paul Monod de Froideville en Yves Monod de Froideville) bezig met het oprichten van een Werkgroep Natuurfotografie binnen het IVN-Roermond.

Alle drie zijn we enthousiaste fotografen. Ruud is er zelfs professioneel mee bezig. Voor Paul en Yves is het vooral een hobby, hoewel Yves wel een fotografie opleiding heeft afgerond.

De laatste jaren heeft, met name door de digitalisering, de fotografie een enorme vlucht genomen. Dit komt door het betaalbaar worden van geavanceerde (digitale) camera's voor de 'gewone mens', maar natuurlijk ook omdat we tegenwoordig allemaal met een smartphone op zak lopen met camerafunctie. De kwaliteit van de camera in de smartphones wordt natuurlijk steeds beter, en de beste foto's worden nu eenmaal gemaakt met de camera die je bij je hebt.

Wij denken dat we jullie mooiere foto's kunnen laten maken. Zowel met geavanceerde camera's, maar ook gewoon met

de smartphone. Ook denken we dat door het fotograferen van de natuur, de kennis en het enthousiasme nog groter wordt. Neem bijvoorbeeld een excursie paddenstoelen fotograferen. Je leert dan op 2 manieren. Enerzijds de fotografie, anderzijds steek je ook nog wat op van de paddenstoel.

We zijn net gestart, maar we zijn enthousiast, en we hopen dit ook op jullie over te kunnen brengen. Als je als lid van IVN-Roermond ook graag fotografeert en actief wil deelnemen aan de werkgroep fotografie, neem dan contact op met een van de werkgroep leden persoonlijk of via het email-adres fotowerkgroep@ivnroermond.nl. Wil je niet deelnemen aan de werkgroep dan ben je van harte welkom op één van de komende workshops en excursie.

ruud.snijders@ivnroermond.nl

yves.monoddefroideville@ivnroermond.nl

paul.monoddefroideville@ivnroermond.nl

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl

Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

"Met 35 jaar ervaring in fotografie kunnen wij uiteraard een schat aan informatie en adviezen verstrekken, waardoor goede resultaten meteen haalbaar zijn."

Al jaren zijn wij het adres voor Swarovski verrekijkers, spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste Swarovski produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "Swarovision" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 10 jaar garantie wordt gegeven.

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCB II, TLS-APO en iPhone adapter gaat de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE voor u open.

Met gemak haalt u het moeizaam te benaderen dier 40...50...60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk!

SWAROVSKI
OPTIK

Het assortiment van Swarovski omvat meer dan 30 kijkers en telescopen.

Activiteitenkalenders oktober - december 2017

Jaarprogramma algemeen

Dinsdag 10 oktober

Theorieles paddenstoelen, door Twan Brouwers
Aanvang: 19.30 uur
Plaats: Gemeenschapshuis 't Leuke, Leukenstraat 6, 6099 AR Beegden

Onderzijde grote parasolzwam, foto Marieke Michels

Zondag 15 oktober

Jeugdtocht 'op naar de winter', Montfort
Aanvang: 10.00 uur; duur 2 uur
Startpunt: inforuif Limburgs Landschap vlak bij Rozendaal 1, 6065 NE Montfort
Gidsen: Eef Schoffelen en Rikie Verhagen

Zondag 22 oktober

Paddenstoelenexcursie, Swalmen
Aanvang: 13.00 uur; duur: 3 uur
Startpunt: parkeerplaats achter Herberg De Bos, Bosstraat 115, 6071 PX Swalmen
Gidsen: Twan Brouwers en Hermien Hendriks

Zaterdag 4 november

Nationale natuurwerkdag. Op zaterdag 4 november 2017 wordt door heel Nederland de grootste en gezelligste vrijwilligersactie in het groen georganiseerd! Vrijwilligers geven het landschap dan een onderhoudsbeurt. Sluit je aan bij lokale initiatieven.
Meer info: www.natuurwerkdag.nl

Zaterdag 4 november

'Volle maan tocht', Heythuysen
Aanvang: 19.00 uur
Startpunt: café-restaurant De Busjop, Busschopsweg 9, 6093 AA Heythuysen
Gidsen: Leo Koster en Hermien Hendriks
Na afloop soep; eigen bijdrage € 6,50
Vooraf aanmelden verplicht via: rene.horsten@ivnroermond.nl

Zaterdag 18 november

Ledenavond; alleen voor leden
Plaats: wordt t.z.t. via website bekend gemaakt

Dinsdag 28 november

Lezing 'Bomen en bossen van de IJstijd tot nu', door Gert Reijnen
Aanvang: 19.30 uur
Plaats: Ontmoetingscentrum Minderbroederskerk, Minderbroederssingel 15 F, 6041 KG Roermond

Dinsdag 26 december

Kerstwandeling
Aanvang: 13.00 uur; duur 3 uur
Startpunt: wordt t.z.t. via website bekend gemaakt
Gidsen: Hermien Hendriks, Michiel Stemkens en René Horsten

Kunnen we met de kerstwandeling genieten van een sneeuwlandschap?

Plantenwerkgroep

Zaterdag 21 oktober

Paddenstoelen Munnichsbos, 't Reutje

Aanvang: 9.15 uur

Startpunt: p-plaats Fanfarezaal, Sint Josephstraat 2, 6077 NJ 't Reutje

Zaterdag 18 november

Arboretum Bokrijk

Aanvang: 9.00 uur

Startpunt: carpoolplaats Kasteeltje Hattem, Maastrichterweg 31, 6041 NZ Roermond

Zaterdag 16 december

Coniferen/Varia

Aanvang: 9.15 uur

Plaats: BZC Leudal, Roggelseweg 58, 6081 NP Haalen

De Speurneuzen

Zaterdagen 14 oktober en 11 november, van 13.30 uur tot 16.00 uur

Plaats: café-restaurant De Busjop, Busschopsweg 9, 6093 AA Heythuysen

Meedenken?

U kunt zien dat de redactie met veel plezier Het Schrijvertje van inhoud voorziet en het mooi probeert te maken. De inhoud bepalen we in twee bijeenkomsten per uitga-ve. We praten over wat we tegengekomen zijn aan nieuws en wie we zullen benaderen. Dit gaat allemaal in overeenstemming. Toch lijkt het ons een goed idee om er een nieuw iemand bij te hebben om mee te denken over de inhoud. Is dat wat voor u? Laat het weten middels een mail aan redactie@ivnroermond.nl of een telefoontje aan Frans, 06 - 23 66 31 57.

Vogelwerkgroep

Zondag 1 oktober

Nationaal Park De Meinweg, Herkenbosch

Aanvang: 8.00 uur

Startpunt: p-plaats Bezoekerscentrum De Meinweg, Meinweg 2, 6075 NA Herkenbosch

Zondag 5 november

Elmpterbruch

Aanvang: 8.30 uur

Startpunt: Swalmerstrasse 2, Brüggen (net over de grens)

Zondag 3 december

Isabellagreend. Merum/Herten

Aanvang: 9.00 uur

Startpunt: café De Schuur, Hoofdstraat 2, 6049 EB Merum/Herten

Lid worden?

Wilt u iemand anders lid maken of zelf lid worden van onze IVN afdeling?

Dat kan! IVN Roermond e.o. is een actieve afdeling met ongeveer 250 leden. Onze opgeleide natuurgidsen organiseren excursies en wandelingen in de prachtige natuurgebieden om ons heen. Daarnaast geven we workshops en cursussen over de natuur in het algemeen en specifiek over planten, insecten, vogels, het landschap, paddenstoelen en nog veel meer. De meeste van deze activiteiten zijn voor leden helemaal gratis! Zoekt u verdere verdieping? Neem dan deel aan één of meerdere van onze werkgroepen. Wij hebben bijvoorbeeld een actieve vlinder-, vogel-, heide- en florawerkgroep. En voor volwassenen met een verstandelijke beperking hebben wij een speciale groep, de Speurneuzen, die onder begeleiding elke maand een wandeling maakt.

Lidmaatschap kost u nog geen twee euro per maand. Naast de vele gratis activiteiten waaraan u deel kunt nemen, ontvangt u het Het Schrijvertje, ons afdelingsblad met interessante artikelen over de natuur, viermaal per jaar gratis in huis. Een huisgenoot betaalt slechts 5 euro per jaar en kinderen zijn zelfs gratis lid.

Voor het aanmelden van een nieuw lid, kijkt u op www.ivnroermond.nl. Onder "Over IVN Roermond e.o." en kiest u "Aanmeldformulier". Of stuurt u een email naar ledenadministratie@ivnroermond.nl.

Wij heten u of uw bekende van harte welkom!

ZAAL ***'t LEUKE*** CAFÉ

Leukenstraat 6, 6099 AR Beegden
www.leukebeegden.nl

Uw adres voor:

- Verenigingen
- Vergaderingen / bijeenkomsten
- Voorlichting / werving / opleiding
- Cursussen
- Recepties
- Koffietafels
- Bruiloften
- Feesten & partijen

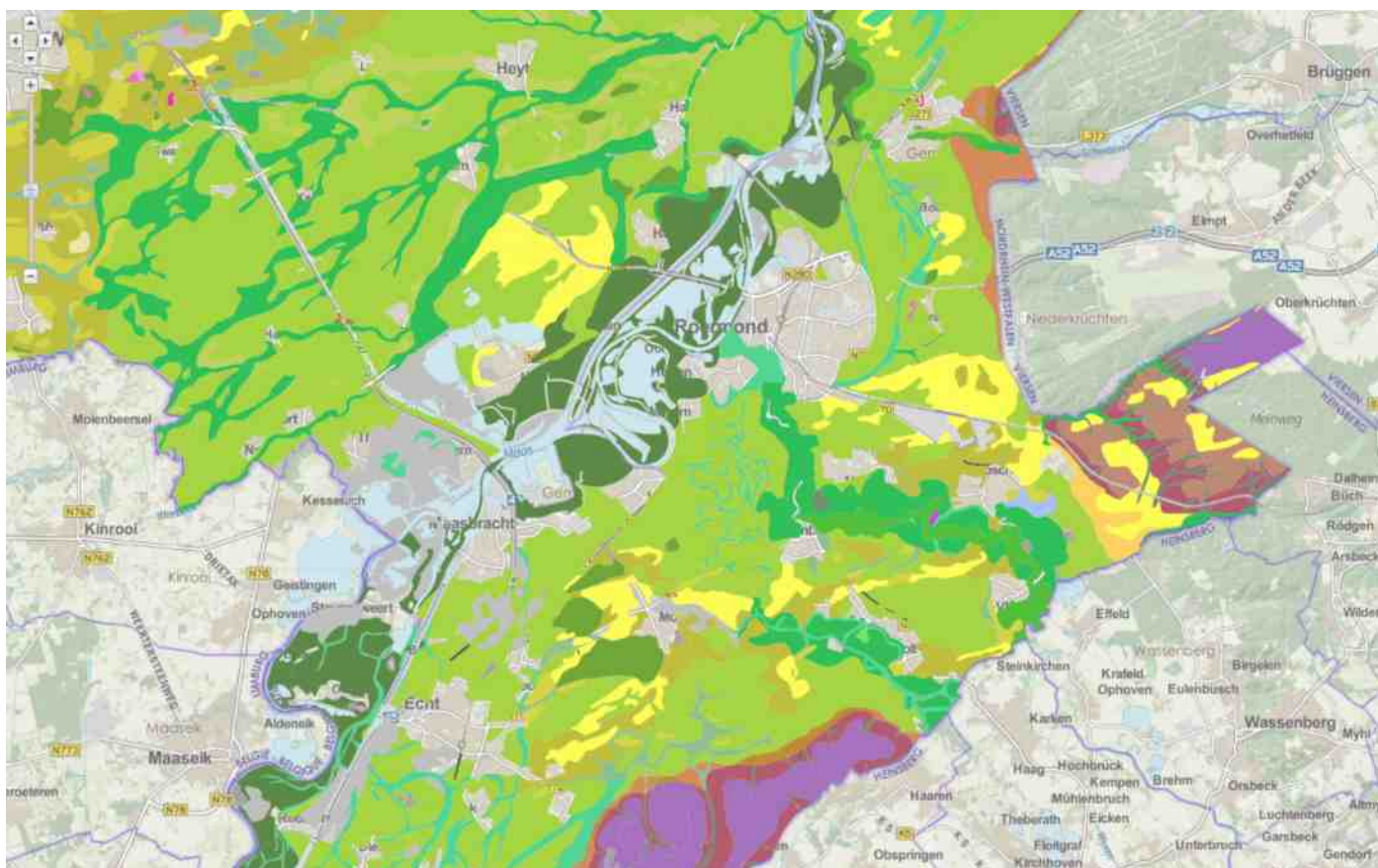
Geomorfologische Kaart van Nederland beschikbaar

Door de redactie

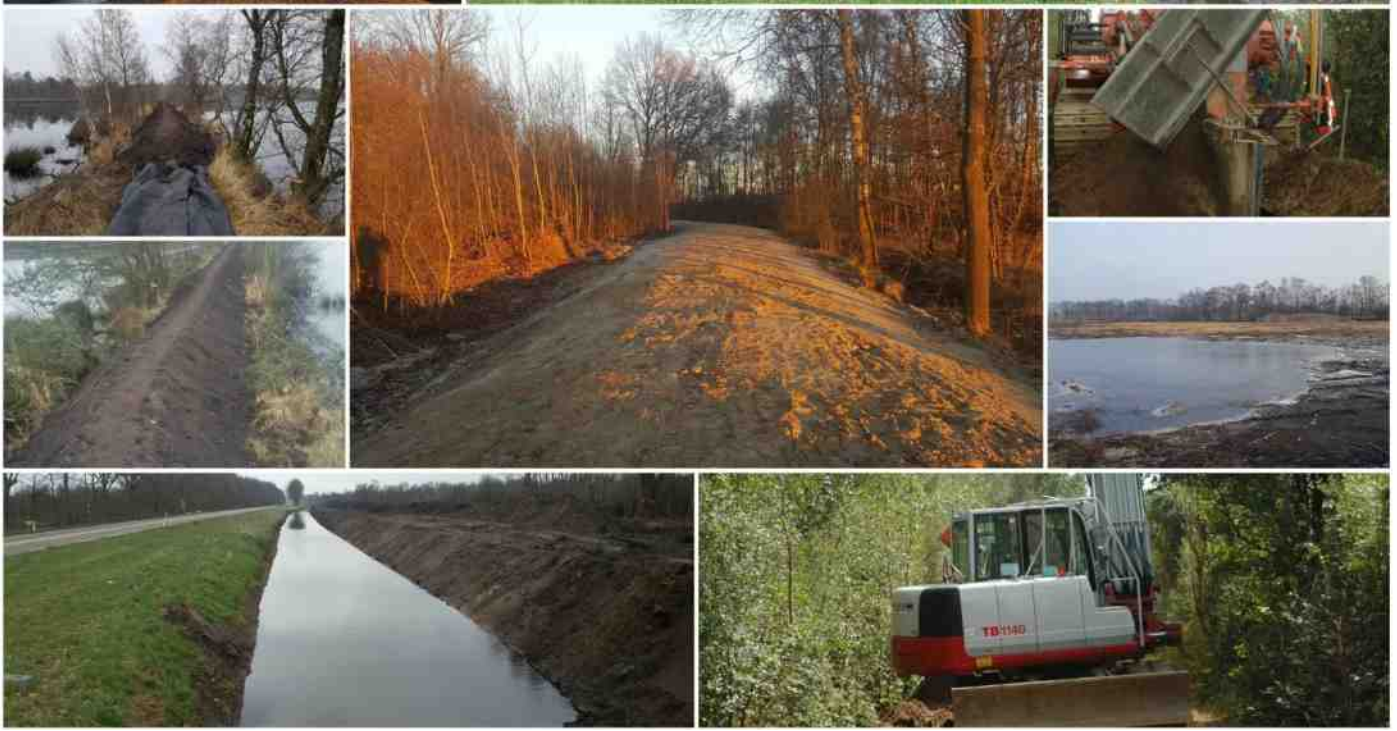
Ons medelid, Joost Geraets, maakte de redactie attent op het gegeven dat na de Bodemkaart van Nederland Altera nu ook de Geomorfologische Kaart van Nederland als open data beschikbaar stelt. Geweldig nieuws. Dit betekent dat iedereen zonder kosten te hoeven maken vrije toegang krijgt tot de kaart die tot in detail informatie geeft over het reliëf, de ontstaanswijze en de ouderdom van alle locaties in ons land. Tot nu toe was deze informatie niet vrij toegankelijk voor het publiek. Dankzij financiering van de ministeries van EZ en IenM komt hier nu verandering in.

Zowel bedrijven als overheden kunnen zo efficiënter opereren en hun dienstverlening verbeteren.

Maar ook wij als IVN-ers kunnen hier blij mee zijn. Verken je eigen omgeving of verken je excursiegebied met behulp van de beschikbare kaarten. Log in op www.pdok.nl. Klik op "viewer" en een wereld gaat voor u open. De meest uiteenlopende informatie wordt zichtbaar. Topografische kaarten, luchtfoto's, historisch rivierkaarten, Natura 2000, regionale wandelkaarten, het is te gek om op te noemen, zoveel. En dan nu de geomorfologische kaart.

Voorbeeld geomorfologische kaart. Hierop kan eindeloos worden in- of uitgezoomd....

Projecten in de Groote Peel, Mariapeel en Deurnsche Peel

Door Hans Levels

In het kader van hoogveenherstel zijn de bovenstaande gebieden onder de loop genomen en is er gezien de kansrijkdom gewerkt aan het projectmatig vernatten van deze Peelgebieden.

Ooit was er een aaneengesloten Peel van ca. 50.000 ha. Het gebied strekte zich uit van Boxmeer tot Weert. In vroegere tijden was men er al snel achter dat turf brandstof was en in een razend tempo werd de Peel ontdaan van nagenoeg 99% van zijn turf. Daarna kwamen ontginningsmaatschappijen als de Heidemij die de Peel ontgonnen en geschikt maakten voor de landbouw. Er resteert nog slechts een fractie. Slechts 5000 hectare ontveende Peel is nog over.

Zoals wel vaker in Europa, werden nadat er economisch niet meer veel te winnen viel de peelerstanten in de vroege

Foto van de redactie

jaren zeventig als natuureservaat aangewezen. In 1984 werd de Groote Peel zelfs Nationaal Park. De toegenomen aandacht voor de bijzondere biodiversiteit bracht lokale initiatieven van de beheerders om het water vast te houden, maar langzaam werd duidelijk dat je het met hier en daar een sloot te dempen en een dijkje te verhogen niet redt.

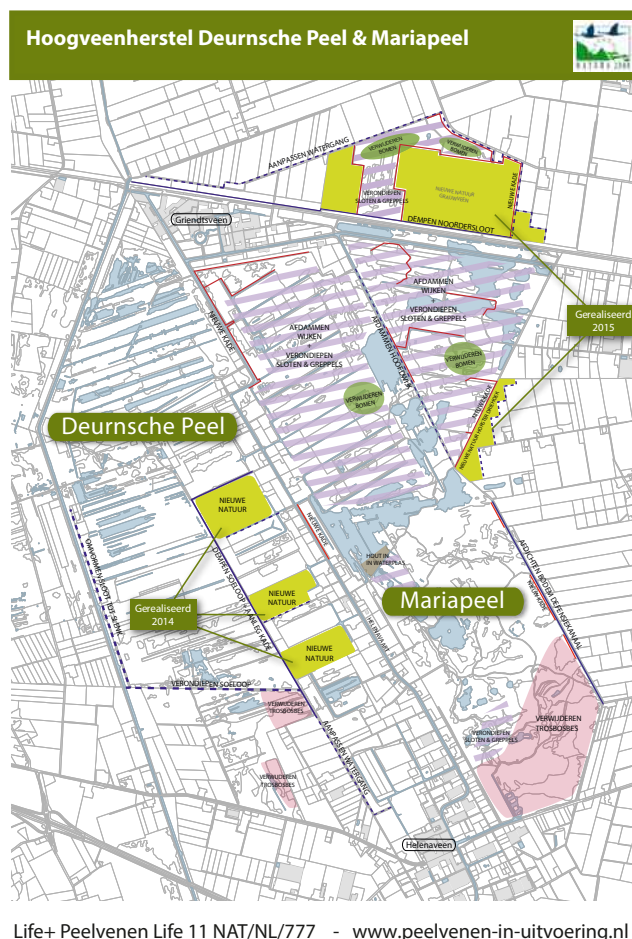
Door toegenomen kennis van de hydrologie en bodemopbouw werd al snel duidelijk dat alleen grootschalige aanpak enig soelaas zou bieden. Voor hoogveen regeneratie tellen grofweg vier zaken:

1. het verschil tussen zomer- en winterwaterstand mag niet meer zijn dan ca. 25 cm. In de huidige Pelen is dit al vaak meer dan 1 meter
2. de diepte van het water mag niet meer zijn van circa 50 cm. Is het dieper, dan groeit i.v.m. lichttekort geen hoogveen
3. grote waterpartijen zorgen bij wind voor golfslag, wat ook nadelig is voor de vorming van hoogveen
4. de omgeving zorgt nog steeds voor te hoge stikstofdeposities. De uitstoot van ammoniak via de (intensieve) landbouw en NOX via de industrie en verkeer is nog steeds veel te hoog.

Circa 7 jaar geleden werd begonnen met de plannen voor Mariapeel en Deurnsche Peel. Gezien de vegetatie en omvang van 3500 ha. is dit het kansrijkste gebied van alle Peelerstanten. Door veel tegenstand in de omgeving en onhandig opereren met deze tegenstand is de uitvoering pas in 2015 begonnen. Achteraf communiceren is erg onhandig en daar is veel lering uit getrokken voor de uitvoering van de Groote Peel.

Handig bleek de provincie als projectleider te zijn. Door het wegvallen van DLG (de Dienst Landelijk Gebied werd in 2015 opgeheven) zijn projectleiders van deze dienst bij de provincie terechtgekomen. Daarom wilde de provincie deze kar wel trekken. Prompt werden maar liefst 6 mensen losgelaten op dit project, waarvan er 2 voorlichters waren.

Vervolgens werd in samenspel met SBB de aannemer geselecteerd via openbare inschrijving en werd ook de directievoerder geselecteerd. Aannemer vaan Beers uit Middelbeers werd de uitvoerder en Sweco (voorheen Grontmij) de directievoerder. Als kwaliteitsbewaker is voormalig beheerder van de Groote Peel, Hans Levels, toegevoegd aan het bouwteam Groote Peel. Hij kent het gebied op zijn duimpje en is betrokken geweest bij alle

voorbereidende onderzoeken. Deze formule bleek een gouden greep te zijn en door iedereen op zijn expertise in te zetten blijkt de voortgang zo goed te gaan dat de verwachting is dat de Groote Peel medio oktober klaar is. Er is zeer uitvoerig gecommuniceerd met de omgeving en er is dan ook geen commotie in de streek geweest.

De maatregelen voor hoogveenherstel komen voor de Groote Peel, evenals Mariapeel grotendeels overeen. Eerste grote maatregel: om horizontale wegzijging tegen te gaan gelden dijken en stuwen om zo lang mogelijk het water vast te houden voor het hoogveen. Hiervoor gelden een aantal principes:

1. Huidige stand handhaven waarbij er maximaal 5 cm per 2 jaar wordt verhoogd.
2. Op visuele beoordeling wordt door de beheerder dit per compartiment beoordeeld en gedaan.
3. Bij hoosbuien moet het overschot aan water binnen twee dagen zijn afgevoerd. Naast verdrogen door tekort aan water kan hoogveen ook verdrinken door een teveel aan water. Dit is goed te regelen door de grootte van de stuw vooraf te bepalen.
4. Er moet een beetje waterafvoer zijn om afvalstoffen, die

Aanleg nieuwe stuw

planten produceren, af te voeren.

Tweede grote maatregel: om de verticale wegzijging tegen te gaan, dient vooraf te worden bepaald welke sloten dit zijn. Waar is door de waterkerende leemlaag (formatie van Asten) heen gegraven?

1. Dit doet men door in de vroege zomer te kijken welke sloten droogvallen. Daar zit dan een lek in de bodem.
2. Ook de aanwezige vegetatie kan hierin een rol spelen. Indicatorsoorten geven zeer veel informatie over waterkwaliteit en -kwantiteit.
3. Soms wordt een sloot gedempt, soms afgedamd of verontdiept i.v.m. cultuurhistorie.
4. Soms wordt een sloot afgedicht met leem, gedempt of verontdiept danwel afgedamd.

Een veelheid aan maatregelen dus, puur om in eerste instantie de waterstabiliteit, vooral in de zomer, te laten toenemen. Nu is het verschil bij droogte als in 2017 meer dan 1 meter. We zullen moeten afwachten wat de maatregelen opleveren. De waterstanden worden tweewekelijks gemeten. Je moet dus al resultaten zien in het voorjaar van 2018, uitgaande van een normale winter waarin de Peel weer vol is geregend.

Als derde grote maatregel in De Groote Peel is het omleiden van de Eeuwse loop aan de orde. Hij loopt dwars door de Groote Peel, en draineert de hoge dekzandruggen. Landschappelijk is deze beek ook een gedrocht en al tientallen jaren bestond de wens bij Staatsbosbeheer om deze om te leiden. Door de subsidie uit Brussel bleek dit nu mogelijk.

Als derde grote maatregel in de Mariapeel is genoemd 'het verwijderen van de Amerikaanse Trosbosbes'. Sommige stukken in dit gebied zijn wel voor 100% bedekt met deze invasieve exoot. Hij verdampt te veel water en zorgt voor te veel schaduwwerking, waardoor het veenmos minder goed groeit. Het zal een proces zijn van nog vele jaren nazorg om deze plant definitief weg te krijgen.

Vierde grote maatregel voor de Peel, de aanleg van verticale bodemschermen, moet voorkomen dat via de ondergrond water wordt afgevangen door een sloot of een beek. In de Groote Peel ligt al zo'n waterscherm sinds 2008 in de Mussenbaan. Dit scherm zorgt ervoor dat het schone regenwater in de Peel blijft en niet snel wordt afgevoerd. Om te voorkomen dat via de nieuw gegraven Eeuwse Loop water uit de Peel wordt afgevoerd is langs de westzijde van het nieuw gegraven tracé in de dijk een scherm gezet wat reikt tot de leemlaag die op ca. 5m diepte zit.

Ook is het een maatregel die voorkomt dat er bij de burens (boeren) natschade optreedt vanuit de Peel. Er wordt aan de noordzijde om deze laatste reden ook een bodemscherm geplaatst.

Inde Mariapeel zijn over ca. 5 kilometer verticale bodemschermen geplaatst in diverse kades, met voornamelijk leem en bentonietmatten. Deze zijn ca. 2 meter diep en zijn tegelijk aangelegd met de dijk tot op een bestaande leemlaag. Dieper dan 2 meter is ondoenlijk en wordt derhalve met een folie in de reeds gereed zijnde dijk geplaatst.

Al met al zijn deze miljoenen een degelijke investering in de toekomst van het hoogveen in de Peel. We zijn er echter nog niet na deze projecten. Vaak blijkt er toch nog iets te lekken, danwel te nat te zijn. Kleine aanpassingen blijken dan nog nodig. Die vallen onder de verantwoordelijkheid van het beheerteam van Staatsbosbeheer in de Peel.

Alle niet-benoemde foto's bij dit artikel zijn van Hans Levels

Eeuwse Loop

DE BUSJOP

eten en genieten

Reserveer via info@debusjop.nl of 0475-491139

Vraag naar de voorwaarden

HIGH FIVE

Naast het welbekende High Tea concept bieden wij nog vier extra varianten aan: High Beer, High Wine, High Kids en High Bob. Voor ieder wat wils en daarom kan deze High Five per gezelschap gecombineerd genuttigd worden.

Een avond als een echte VIP behandeld worden? Dat kan!

Laat u gratis ophalen en thuisbrengen door onze LimoBob Service.

Een fijn vast gegeven:
Iedere zondag

(zonnig, druilerig... ongeacht het weer)

live muziek
vanaf 14.00 uur!

Verwenbon

Met onze Verwenbon zit u altijd goed! Het culinaire presentje waar u uw familie, vrienden, collega's en zakenrelaties echt blij mee maakt!

Satino Black

VanHoutum

Sinds 1935 produceert Van Houtum hygiënapapier in Swalmen. Mens- en milieuvriendelijk werken en produceren zijn centrale waarden binnen het bedrijf. Deze zijn vertaald naar 'People, Planet en Profit'. Het is de ambitie van Van Houtum om de bedrijfsvoering volledig 'Cradle to Cradle' in te richten.

Enkele erkenningen:

www.vanHoutum.nl

janWelters

autoservice

APK Keuringsstation
Moderne diagnose apparatuur
Grote- en kleine beurt
Onderhoudsbeurt alle merken
auto's en lichte bedrijfswagens

Schadereparatie en expertises
Ruit reparatie en vervanging
Bandenservice, alle merken
Opslag banden
Aircospecialist reinigen en diagnose

Edisonweg 5a - 6101 XJ Echt - Tel: 0475 48 13 65
www.autoservicejanwelters.nl
www.facebook.com/autoservicejanwelters

DÉ AUTO VOOR BUITEN

VOLVO Rutten

BOXMEER ROERMOND VENLO WEERT

AUTOBEDRIJFRUTTEN.NL

Aandacht voor

Door Frans Hendrikx

De redactie heeft geluiden van lezers gehoord waaruit bleek dat er interesse bestaat voor de ervaringen van andere leden. Zo is het artikel van/over Michiel Stemkens in het zomernummer erg goed gelezen en kregen wij het verzoek dit vaker te doen. Welnu, dan doen we dat. Dit keer aandacht voor Fons van den Broek, een oudgediende bij IVN Roermond e.o. door een gesprek in zijn tuin.

Dat Fons een bovenmatige interesse heeft voor vogels blijkt als snel door de oogbewegingen tijdens het gesprek bij het voorbij vliegen van vogels. De veren van een houtduif in de tuin krijgen aandacht en roepen de vraag op wie er achter dit dier heeft aangezet; havik, vrouwtje sperwer? Opmerkingen die alleen iemand kan maken die enige kennis heeft.

Fons, opgegroeid “Aan de Kapel” in Roermond met een tuin grenzend aan het Kruiswegpark in een gezin van vader, moeder en acht kinderen, krijgt al jong de liefde voor de natuur bijgebracht. Dit door zijn vrije tijd deels bij de welpen door te brengen en later bij de verkenners. Een van de leiders van de groepjes welpen wist erg veel over flora en fauna en het lezen van de Verkade albums van Jac. P. Thijsse, aangereikt door een akela tijdens een ziekteperiode, versterkte zijn zoektocht om meer te weten.

Maar zijn interesse is in die tijd breder en hij vervolgt zijn MULO A en B met een technische opleiding aan de HTS in Venlo. Vooral energie boeit hem en brengt hem na het behalen van het diploma en het afsluiten van de militaire dienst bij de opzichterscursus van de Mijschool. Fons ging twee jaar ondergronds bij de Wilhelminamijn als opzichter. Dit met in het achterhoofd de wens om een baan bij de Beatrixmijn in Vlodrop/Herkenbosch te kunnen krijgen. Al snel blijkt dat dit niet door zou gaan en dat niet alleen de Beatrix niet geëxploiteerd zou gaan worden maar dat alle mijnen op den duur gesloten zouden worden. Aardgas, dat zal de nieuwe energiebron worden.

Fons komt door sollicitaties bij het energiebedrijf van de gemeente Eindhoven aan het werk en komt daar volop in de ombouw van de huishoudelijke gasapparaten terecht. Hij werd hoofd van de afdeling die dit zou gaan uitvoeren met als eerste grote project Oirschot. Hier kwam al snel, door een ongeval met de pastoor, een kinderziekte van het gebruik van aardgas naar voren; de pastoor was onwel geworden in de douche en het bleek dat door het gebruik van aardgas andere veiligheidseisen nodig waren. Al met al een gigantische operatie om ons land op aardgas te laten douchen, verwarmen en koken. Een operatie die aldaar na zo'n twee jaar afgesloten kon worden en Fons naar het energiebedrijf (G.E.B.) van Roermond bracht waar hij de industriële ombouw van gasapparatuur ging doen. Fons genoot van wandel- en fietsuitstapjes met zijn vrouw Mieke en kinderen in het Meinweggebied. De Donderberg staat hem nog bij als onbebouwd en het voorkomen van de kuifleeuwrik.

Bij het G.E.B. leerde hij wat later de nieuwe collega Jos Littmann kennen. Veel van de lezers kennen de naam van

deze bijzonder enthousiasmerende IVN-er. Jos had de natuurgidsenopleiding gedaan en zei tegen Fons dat dat misschien wel iets voor hem zou kunnen zijn. Samen met zijn vrouw Mieke is hij hieraan begonnen. Het moet midden jaren tachtig geweest zijn dat ze het diploma haalden. Namen die in dit kader vallen zijn Herman Hecker, Bair van de Schoor, Leo Koster, John Hannen, Kees Bleeker en Peter Stultjens. Herman Hecker's naam zal velen nog bijstaan als organisator van maandelijkse wandelingen door Eifel en Ardennen, iets wat nog altijd in ere gehouden wordt door de “Vrije Vogels” waar Fons en Mieke vaste deelnemers aan zijn.

Mieke ging assisteren bij het IVN-scholenwerk in Herten en Fons ging gidsen. Natuurlijk trok NP De Meinweg de aandacht en ging Fons de opleiding tot Meinweggids van Staatsbosbeheer doen. Intussen was hij ook actief als vogelteller.

Bij het G.E.B., waar hij zo'n drieëndertig jaar gewerkt heeft, kwam hij in aanraking met de cultuurhistorie van Roermond. De eerste aandachttrekkende gebeurtenissen waren de voorgenomen plannen om het Ursulinenklooster uit 1646 aan de Steegstraat af te breken. Door de historie van dit gebouw kwam hij in aanraking met de bestaansgeschiedenis van de stad en raakte hij geboeid. Ook de afbraak van het vierkant Christoffelstraat, Munsterplein, Graaf Gerardstraat en Kloosterwandplein raakte Fons en hij maakte er een dia-lezing van onder de titel ‘Het gat van Roermond’. Een collega met veel kennis over historische achtergronden legde mede de basis voor de vervolgstap om stadsgids te worden. Hier kreeg hij voldoende tijd voor omdat hij met een aangeboden regeling om vervroegd uit te treden ineens van veel verplichtingen ontslagen werd. Niet met plezier overigens. Zijn eerste actie om met de vrije tijd om te gaan was een bezoek aan het VVV Roermond met de vraag om stadsgids te kunnen worden. De coördinator van gidsen heeft Fons een jaar lang onder de hoede genomen om hem op te leiden en na een jaar werd hij in het diepe gegooid met een groep Duitsers. Nu al tien jaar is Fons betrokken bij de van het VVV afgesplitste groep “Rondje Roermond”, een actieve groep met goed opgeleide gidsen.

Het is duidelijk dat mensen als Fons het IVN rijker en breder hebben gemaakt. Compliment.

Het Rozenkerkje in Asselt, een van de vele monumenten in Roermond, foto Marieke Michels

INDIEN ONBESTELBAAR:
SECRETARIAAT IVN ROERMOND E.O.
PASTOOR PINCKERSSTRAAT 12D
6071 NW SWALMEN

meer genieten van het wandelen

Geniet meer van het struinen,
wandelen en excursies in de natuur
met de juiste wandelschoenen
en wandelkleding

We hebben een
enorme keuze en
helpen je graag

Altijd
10% korting op
alle schoenen
en kleding

ivn
beleef de natuur!

Ton Notermans
wandelsport - outdoor - kamperen

Dr. Philipslaan 25-B - Roermond - T. 0475-420610 - tonnotermans.nl

Contactpersonen

IVN Roermond e.o. organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen neem dan contact op met één van de volgende personen:

Werkgroep Vogels

Meinse van der Velde - www.meinse.nl
T: 06 13300436 E: mj.vd.velde@home.nl

Werkgroep Planten (regio oost)

Paul Berghs, T: 0475 330643

Werkgroep Planten (regio oost/west)

Hermien Hendriks, T: 0475 594340

Natuurclub De Speurneuzen

Sjoerd van der Schuit, T: 0475-302733

Vlinderwerkgroep:

René Horsten, T: 06 22468910
E: vlinderwerkgroep@ivnroermond.nl

Heidewerkgroep

Hermien Hendriks, T: 0475 594340

Jeugdcommissie

Eef Schoffelen, T: 0475 59 43 26

Excursieloket & gidsen

Frans Hendriks, T: 0475-503291
E: frans.hendriks@ivnroermond.nl

Werkgroep Communicatie

Rianne Keijzer - Elst, T: 0475-3430-55
E: rianne.keijzer@ivnroermond.nl

Programmacommissie:

René Horsten, T: 06 22468910
E: rene.horsten@ivnroermond.nl

Vertrouwenspersoon:

Rikie Verhagen, T: 0475-464767
E: rikie.verhagen@ivnroermond.nl

Redactie Het Schrijvertje:

Frans Hendriks, T: 0475 503291
E: hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Webmaster: E: webmaster@ivnroermond.nl

Fotomaster: E: fotomaster@ivnroermond.nl